

POLICE AND CRIME PANEL

PANEL HEDDLU A THROSEDD

TREFN GWYNO: COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD GOGLEDD CYMRU A DIRPRWY GOMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD GOGLEDD CYMRU

1. Cyflwyniad

1.1 Mae'r nodyn trefniadol hwn yn rhoi manylion y drefn gwyno mewn perthynas â Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru (PCC) a Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru (DPCC). Mae'r nodyn yn seiliedig ar ddarpariaethau Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, Rheoliadau Cyrff Plismona Lleol Etholedig (Cwynion a Chamymddwyn) 2012 a Rheoliadau Paneli Heddlu a Throsedd (Defnyddio Deddfiadau Awdurdodau Lleol) 2012.

2. Rôl Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru

2.1 Mae gan Banel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru ("y Panel") gyfrifoldebau statudol o ran trin a phenderfynu ar gwynion penodol a wnaed yn erbyn y PCC a DPCC.

2.2 Mae'r Panel wedi dirprwyo ei swyddogaethau i'r Swyddog Arweiniol/ Cyngorydd Cyfreithiol ("Swyddog Arweiniol") er mwyn penderfynu ar y math o gŵyn ydyw mewn ymgynghoriad â'r Is-Bwyllgor Cwynion a Phrif Weithredwr Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd (OPCC); yn bennaf cwyn i'w datrys yn lleol gan y Panel neu a ddylid ystyried y gŵyn yn 'Fater Ymddygiad' neu'n 'Gŵyn Difrifol' a'i gyfeirio at yr IOPC i'w phenderfynu. *(Nodyn: Ar ôl derbyn cwyn, y mae'r Swyddog Arweiniol yn ystyried ei bod yn Fater Ymddygiad neu'n Gwyn Ddifrifol, yna bydd yr Is-bwyllgor Cwynion a Phrif Weithredwr yr OPCC yn cael eu hysbysu a bydd y gŵyn yn cael ei chyfeirio at yr IOPC ddim hwyrach na diwedd y dydd, yn dilyn y diwrnod y daw'n glir bod y Gŵyn neu'r Mater Ymddygiad yn un y dylid ei gyfeirio at yr IOPC.)*

2.3 Mae'r strategaeth ar gyfer rheoli cwynion i'w datrys yn lleol a phenderfyniad terfynol y Panel ar gwynion wedi'i ddirprwyo i'r Is-bwyllgor Cwynion, ac mae ei aelodaeth yn cynnwys y Cadeirydd, Is-gadeirydd ac un Aelod Annibynnol Cyfetholedig (gweler nodiadau 1 a 2 isod); bydd y Swyddog Arweiniol yn darparu cyngor a chefnogaeth i'r Is-bwyllgor Cwynion yn ôl yr angen.

Ymgynghorir â Phrif Weithredwr yr OPCC ar y strategaeth ar gyfer datrys yn lleol.

3 Trosolwg

- 3.1 Os ystyrir bod y gŵyn yn gwyn y gellir ei datrys yn lleol (yn gyfan gwbl neu'n rhannol), bydd yr Is-bwyllgor Cwynion yn cyfarfod i drafod y strategaeth ar gyfer rheoli'r gŵyn. Ymgynghorir â Phrif Weithredwr OPCC, er mwyn darparu rhagor o wybodaeth / eglurhad mewn perthynas â'r gŵyn.
- 3.2 Bydd yr achwynydd yn cael ei hysbysu o'r ffaith honno ac yna rhoddir eglurhad iddo o'r camau y mae'r Is-bwyllgor Cwynion yn bwriadu eu cymryd; bydd y Panel hefyd yn hysbysu'r Prif Weithredwr. Yn yr un modd, os ystyrir bod y gŵyn yn 'Fater Ymddygiad' neu'n 'Gŵyn Difrifol' fe'i cyfeirir at yr IOPC i'w benderfynu a hysbysir yr achwynydd.
- 3.2 Yn Atodiad 1 ceir siart llif o'r broses gwyno.
- 3.4 I gael rhagor o wybodaeth am y drefn gwyno, cysylltwch â Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ar 01492 576061 neu e-bostiwrchw pcc.complaints@conwy.gov.uk

4. Terfynau Amser

- 4.1 Bydd y Swyddog Arweiniol yn cydnabod derbyn cwyn o fewn 5 diwrnod gwaith a bydd yr Is-Bwyllgor Cwyno yn ceisio datrys cwyn gyffredinol nad yw'n Fater Ymddygiad neu'n Gwyn Ddifrifol o fewn 20 wythnos.
- 4.2 Mae gan yr IOPC eu terfynau amser eu hunain ar gyfer delio â Materion Ymddygiad a Chwynion Difrifol.

5. Mathau o Gwynion

Mae yna 3 categori gwahanol o gwynion:

- 5.1 Cwyn - cwyn gyffredinol am y PCC neu DPCC heb fod yn Fater Ymddygiad neu'n Gŵyn Ddifrifol, neu'n gŵyn sy'n cael ei chyfeirio at y Panel gan Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (IOPC) neu un o'r heddluoedd. Mae'r Panel yn gyfrifol am ddatrys y cwynion hyn yn anffurfiol.
- 5.2 Mater Ymddygiad - mater lle mae arwydd (p'un ai o'r amgylchiadau neu fel arall) efallai bod y PCC a/ neu DPCC wedi cyflawni trosedd. Gall Materion Ymddygiad godi heb i gŵyn gael ei gwneud (er enghraifft, straeon yn y wasg). Rhaid i'r Panel roi gwybod i'r IOPC am Faterion Ymddygiad, dim hwyrach na diwedd y dydd, yn dilyn y diwrnod y daw yn glir i'r Is-Bwyllgor Cwynion bod y Gŵyn neu'r Mater Ymddygiad yn un y dylid ei gyfeirio at yr IOPC. Yr IOPC sy'n gyfrifol am ystyried yr holl Faterion Ymddygiad.

5.3 Cwyn ddifrifol - cwyn am ymddygiad y PCC neu DPCC, neu sy'n golygu neu'n cynnwys, neu'n ymddangos ei bod yn golygu neu gynnwys comisiynu tramgwydd troseddol. Rhaid i'r Panel hysbysu'r IOPC am Gwynion Difrifol, dim hwyrach na diwedd y dydd, yn dilyn y diwrnod y daw yn glir i'r Is-Bwyllgor Cwynion bod y Gŵyn neu'r Mater Ymddygiad yn un y dylid ei gyfeirio at yr IOPC. Yr IOPC sy'n gyfrifol am ystyried pob Cwyn Ddifrifol.

6. Tystiolaeth ar gyfer Materion Ymddygiad a Chwynion Difrifol

6.1 Y gwahaniaeth rhwng Mater Ymddygiad a Chwyn Ddifrifol yw lefel y dystiolaeth sy'n bresennol yn y gŵyn neu amgylchiadau eraill (e.e. adroddiadau yn y wasg) o ran a yw'r PCC neu'r DPCC o bosibl wedi cyflawni trosedd. Nid gwaith y Panel yw penderfynu a yw trosedd wedi'i chyflawni, dim ond beirniadu a ddylid ystyried cwyn fel Mater Ymddygiad neu Cwyn Ddifrifol.

7. Gwneud Cwyn am Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru neu Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru

7.1 I wneud cwyn, llenwch y ffurflen atodedig (Atodiad 2) gan roi cymaint o wybodaeth ag y gallwch

7.2 Dylid cyfeirio cwynion am y PCC neu DPCC at Swyddog Arweiniol/Ymgynghorydd Cyfreithiol Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, Bodlondeb, Conwy, LL32 8DU neu e-bostiwrch pcc.complaints@conwy.gov.uk.

7.3 Gellir hefyd anfon cwynion at y PCC, DPCC neu Brif Weithredwr Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru neu'r Prif Gwnstabl. Gellir cysylltu â nhw i gyd yn y cyfeiriad canlynol, Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Pencadlys Heddlu Gogledd Cymru, Glan-y-Don, Bae Colwyn, Conwy LL29 8AW neu Ffôn/ Ffacs 01492 805486.

7.4 Gellir anfon cwynion yn uniongyrchol at Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu, Blwch Post 473, Sale, M33 0BW neu e-bostio enquiries@policeconduct.gov.uk

8. Derbyn Cwynion

8.1 Rhaid anfon cwynion yn ymwneud â PCC a DPCC Gogledd Cymru, sy'n cael eu derbyn gan y PCC, DPCC, Prif Weithredwr Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru neu'r Prif Gwnstabl at y Swyddog Arweiniol yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Conwy cyn gynted ag y bo'n ymarferol.

8.2 Ar ôl derbyn cwyn, bydd y Swyddog Arweiniol yn gwirio bod y gŵyn yn ymwneud â naill ai'r PCC neu'r DPCC. Os yw'r gŵyn yn ymwneud â rhywun heblaw'r PCC neu'r DPCC bydd y gŵyn yn cael ei hanfon ymlaen i'r swyddfa briodol a bydd yr achwynydd yn cael gwybod hynny.

9. Penderfynu ar fath y Gŵyn

- 9.1 Bydd yr Swyddog Arweiniol/ Cynghorydd Cyfreithiol yn penderfynu ar y math o gŵyn; sef cwyn i'w datrys yn lleol gan y Panel, neu a ddylid ystyried y gŵyn yn 'Fater Ymddygiad' neu 'Gŵyn Ddifrifol' a'i chyfeirio ar yr IOPC i benderfynu arni. *(Nodwch: Wrth gael cwyn, y mae'r Swyddog Arweiniol yn ystyried i fod yn Fater Ymddygiad neu'n Gŵyn Ddifrifol, yna cynghorir yr Is-Bwyllgor Cwynion a chaiff y gŵyn ei chyfeirio at yr IOPC dim hwyrach na diwedd y dydd, yn dilyn y diwrnod y daw yn glir bod y Gŵyn neu'r Mater Ymddygiad yn un y dylid ei gyfeirio at yr IOPC.)*
- 9.2 Os credir bod y gŵyn yn un i'w datrys yn lleol (yn ei chyfanrwydd neu yn rhannol), bydd yr Is-Bwyllgor Cwynion yn cwrdd i drafod y strategaeth ar gyfer rheoli'r gŵyn. Hysbysir yr achwynydd o'r ffaith hwnnw ac yna'n cael eglurhad o'r camau y mae'r Is-Bwyllgor Cwynion yn bwriadu eu cymryd; bydd y Panel hefyd yn hysbysu'r Prif Weithredwr. Yn yr un modd, os ystyrir fod y gŵyn yn 'Fater Ymddygiad' neu'n 'Gŵyn Ddifrifol' bydd yn cael ei chyfeirio at yr IOPC am benderfyniad a hysbysir yr achwynydd.

10. Cofrestr Cwynion a Materion Ymddygiad a Gofnodwyd

- 10.1 Os yw'r gŵyn yn ymwneud â PCC neu DPCC bydd y gŵyn yn cael ei chofrestru yn y 'Gofrestr Cwynion a Materion Ymddygiad a Gofnodwyd'.
- 10.2 Defnyddir y Gofrestr Cwynion a Materion Ymddygiad a Gofnodwyd i gofnodi'r wybodaeth ganlynol; crynodeb o'r gŵyn, categori'r gŵyn (Cwyn, Mater Ymddygiad neu Gŵyn Ddifrifol), dyddiad derbyn, arwydd o'r camau gweithredu y bwriedir eu cymryd ar y Gŵyn ac unrhyw wybodaeth arall a gredir i fod yn berthnasol.
- 10.3 Os bydd unrhyw un o'r eithriadau canlynol yn berthnasol, ni fydd yn angenrheidiol cofnodi Mater Ymddygiad:
- y mater eisoes wedi cael ei gofnodi fel cwyn; neu
 - y mater wedi neu yn cael ei drin drwy achos troseddol yn erbyn y PCC neu DPCC.
- 10.4 Os daw'r IOPC yn ymwybodol o Fater Ymddygiad sydd heb gael ei gofnodi gan y Panel, gall yr IOPC gyfarwyddo'r Panel i gofnodi'r gŵyn.
- 10.5 Os bydd unrhyw un o'r eithriadau canlynol yn berthnasol, ni fydd yn angenrheidiol cofnodi Cwyn:
- Os yw'r mater wedi cael neu yn cael ei drin ar hyn o bryd drwy achos troseddol: dyma fydd yr achos fel arfer os yw'r Heddlu wedi cyhuddo'n ffurfiol y sawl y gwnaed y gwyn yn eu cylch neu os oes gwybodaeth sy'n honni y cyflawnwyd trosedd wedi'i rhoi gerbron llys ynadon; neu

- Mae'r Gŵyn wedi cael ei thynnu'n ôl.

- 10.6 Os caiff ei gofnodi (yn ei gyfanwydd neu'n rhannol) bydd y Panel yn rhoi gwybod i'r achwynydd am hynny ac yn darparu gwybodaeth am y camau nesaf i'w cymryd mewn perthynas â'r Gŵyn. Yn yr un modd, bydd yr achwynydd yn cael gwybod am y penderfyniad i beidio â chofnodi'r gŵyn ac i beidio â chymryd unrhyw gamau pellach, ar ba sail y gwnaed y penderfyniad hwnnw ac a yw'r penderfyniad yn ymwneud â'r Gŵyn yn ei chyfanwydd neu ran o'r Gŵyn.
- 10.7 Bydd y Panel hefyd yn hysbysu Prif Weithredwr Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

11. Gofyn am Fwy o Wybodaeth cyn Cofnodi Cwyn

- 11.1 Os bydd yr Is-Bwyllgor Cwynion yn ystyried bod angen mwy o wybodaeth er mwyn ystyried cwyn, gall ofyn i'r achwynydd am wybodaeth ychwanegol.
- 11.2 Yna bydd penderfyniad yn cael ei wneud ynglŷn ag a ddylid cofnodi cwyn yn y Gofrestr Cwynion a Materion Ymddygiad a Gofnodwyd a sut y symudir ymlaen gyda'r gŵyn.

12. Cwynion a Wneir i'r PCC a DPCC a Diogelu Tystiolaeth

- 12.1 Pan wneir cwyn yn uniongyrchol i'r PCC a/neu DPCC, mae'r ddau o dan ddyletswydd statudol i gymryd yr holl gamau sy'n ymddangos iddyn nhw yn briodol er mwyn cael a diogelu tystiolaeth mewn perthynas â'r gŵyn dan sylw. Wrth gyflawni'r ddyletswydd hon, byddant yn cymryd camau y byddai person rhesymol yn eu hystyried yn briodol yn yr amgylchiadau i gael a chadw tystiolaeth, a byddant bob amser yn cydymffurfio ag unrhyw geisiadau gan y Panel.
- 12.2 Erbyn dim hwyrach na diwedd y diwrnod ar ôl y diwrnod y gwnaed y gŵyn iddyn nhw, mae'n rhaid i'r PCC a/neu DPCC hysbysu'r Panel yn ysgrifenedig (naill ai drwy lythyr neu e-bost) ynghylch Gŵyn (gan gynnwys copi o'r gŵyn) a darparu manylion o'r camau maent wedi'u cymryd i ddiogelu tystiolaeth o'r fath, gan gynnwys ei leoliad ac ym meddiant pwy y mae.

13. Cwynion a wneir i Aelod o Banel yr Heddlu a Throsedd

- 13.1 Dylid cyfeirio unrhyw gŵyn a anfonwyd at unrhyw aelod o'r Panel ar unwaith at Swyddog Arweiniol/Ymgynghorydd Cyfreithiol Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, Bodlondeb, Conwy, LL32 8DU, neu e-bostiwrch pcc.complaints@conwy.gov.uk ynghyd ag unrhyw wybodaeth arall sydd ar gael sy'n berthnasol i'r gŵyn.

14. Cwynion a wneir i Brif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru

- 14.1 Os gwneir cwyn i Brif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru, mae'n ddyletswydd ar y Prif Gwnstabl i hysbysu'r Panel am y gŵyn i'r Panel.

15. Cwynion a wneir i Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (IOPC)

15.1 Os gwneir cwyn i'r IOPC, mae'n ddyletswydd ar yr IOPC i hysbysu'r Panel, oni bai bod yr IOPC yn ystyried bod amgylchiadau eithriadol i gyfiawnhau peidio â'u hysbysu.

16. Cwynion a Wneir yn erbyn y Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru

16.1 Bydd PCC Gogledd Cymru yn hysbysu'r Panel am unrhyw gwynion a wnaed yn erbyn Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru.

17. Ymddygiad tu allan i Gymru a Lloegr

17.1 Bydd PCC a DPCC Gogledd Cymru yn rhoi gwybod i'r Panel am unrhyw honiad, ymchwiliad neu achos mewn perthynas â'u hymddygiad, nad yw'n Fater Ymddygiad (fel yr amlinellwyd uchod) dim ond oherwydd na ddigwyddodd yr ymddygiad dan sylw yng Nghymru neu Loegr. Gall y Panel ddelio ag unrhyw ag achosion o'r fath ym mha bynnag fodd bydd y Panel yn ystyried yn addas.

18. Materion Ymddygiad yn deillio o Achosion Sifil

18.1 Os bydd y Panel yn cael eu hysbysu bod achos sifil yn ymwneud â Mater Ymddygiad wedi cael ei ddwyn yn erbyn PCC neu DPCC Gogledd Cymru gan aelod o'r cyhoedd, neu os yw'n ymddangos bydd achos yn debygol o gael ei ddwyn, bydd y Panel yn cofnodi'r mater ac yn ystyried ei fel cwyn.

19. Dyletswydd y Panel i Cael a Diogelu Tystiolaeth

19.1 Pan ddaw cwyn i sylw'r Panel, mae'n ddyletswydd arno i sicrhau bod pob cam priodol yn cael ei gymryd i gael a diogelu tystiolaeth mewn perthynas â'r gŵyn dan sylw.

20. Peidio Gweithredu ar Gŵyn a Gofnodwyd

20.1 Os yw'r Panel yn ystyried bod Cwyn a Gofnodwyd i'w datrys yn lleol yn un nad oes angen gweithredu arni, neu os yw un o'r amgylchiadau a amlinellwyd isod yn berthnasol, yna efallai bydd y Panel yn ymdrin â'r gŵyn ym mha bynnag fodd y gwél yn dda.

20.2 Y mathau o Gwynion a Gofnodwyd y gellir eu trin yn y ffordd hon yw:

- Lle mae mwy na deuddeg mis wedi mynd heibio ers y digwyddiad ac nid oes unrhyw reswm dros yr oedi, neu byddai'n achosi anghyfiawnder;
- Mae'r mater eisoes wedi bod yn destun cwyn;
- Mae'r Gŵyn yn ddienw;
- Mae'r Gŵyn yn flinderus, yn ormesol neu fel arall yn gamddefnydd o'r gweithdrefnau; neu

- Mae'r Gŵyn yn ailadroddus. Mae "cwyn ailadroddus" yn un sydd yr un fath neu'n sylweddol yr un fath â chwyn flaenorol, neu yn ymwneud â'r un ymddygiad â mater ymddygiad blaenorol, nid yw'n cynnwys unrhyw honiadau newydd sy'n effeithio'r ymddygiad y cwynwyd amdano, neu nid oes tystiolaeth newydd (sef tystiolaeth nad oedd ar gael yn rhesymol ar yr adeg cafodd y gŵyn flaenorol ei gwneud ac mewn perthynas â lle gwnaethpwyd penderfyniad blaenorol neu y tynnwyd cwyn yn ôl).

20.3 Rhaid i'r Panel hysbysu'r achwynydd ei fod wedi penderfynu ymdrin â'r Gŵyn a Gofnodwyd drwy beidio cymryd unrhyw gamau pellach; bydd y Panel hefyd yn hysbysu'r Prif Weithredwr.

20.4 Os ystyrir bod cwyn yn flinderus, bydd yr Awdurdod Lletyol yn defnyddio ei bolisi ei hun ar gyfer ymdrin â chwynion o'r fath.

21. Diffinio Cwynion Parhaus ac Annifyr

At y diben hwn mae'r camau hyn wedi'u grwpio o dan dri phennawd amlwg:

Ymddygiad Ymosodol neu Gamdriniol

Nid yw trais wedi'i gyfyngu i weithredoedd ymosodol a all arwain at niwed corfforol. Mae hefyd yn cynnwys ymddygiad neu iaith (llafar neu ysgrifenedig) a all achosi i Swyddogion/Aelodau o'r Panel deimlo'n ofnus, dan fygythiad neu wedi'u cam-drin.

Gofynion Afresymol

Gall achwynwyr roi gofynion yr ystyrir yn afresymol ar Swyddogion/Aelodau o'r Panel drwy nifer yr wybodaeth y byddant yn ei cheisio, natur a graddfa'r gwasanaeth y maen nhw'n ei ddisgwyl neu nifer yr ymagweddau y byddant yn ei gymryd. Bydd yr hyn a gaiff ei gyfrif fel gofynion afresymol bob amser yn dibynnu ar amgylchiadau'r ymddygiad a difrifoldeb y materion a godir gan yr achwynydd, a allai achosi ystyriaeth/camau pellach.

Taerineb Afresymol

Cydnabyddir na fydd neu na all rhai achwynwyr dderbyn bod y Panel yn methu eu helpu ymhellach, yn methu derbyn ymateb sydd eisoes wedi'i roi neu ddarparu lefel o wasanaeth gwahanol i'r hyn sydd eisoes wedi'i ddarparu. Gall achwynwyr barhau i anghytuno â'r cam gweithredu neu'r penderfyniad a wneir mewn perthynas â'u pryder, neu gysylltu â'r Panel yn barhaus am yr un mater.

22. Galw i mewn gan yr IOPC

22.1 Rhaid i'r Panel gyfeirio Cwyn a Gofnodwyd i'r IOPC os caiff ei hysbysu bod yr IOPC ei hun yn gofyn am i'r gŵyn gael ei chyfeirio at yr IOPC.

23. Atgyfeirio Cwynion a Materion Ymddygiad i'r IOPC

23.1 Pan fydd Cwyn a Gofnodwyd neu Fater Ymddygiad a Gofnodwyd yn cael ei gyfeirio ar yr IOPC yna bydd y Panel yn gwneud hynny cyn gynted ag y bo'n ymarferol, a ddim hwyrach na diwedd y dydd yn dilyn y diwrnod y daeth yn amlwg i'r Panel bod y Gŵyn neu Fater Ymddygiad yn un y dylid ei gyfeirio at yr IOPC. Bydd y manylion yn y Gofrestr ar gael i'r IOPC ynghyd â gwybodaeth arall mae'r Panel yn ei ystyried yn briodol.

23.2 Wrth gyfeirio Cwyn a Gofnodwyd i'r IOPC, rhaid i'r Panel hysbysu'r achwynydd a'r sawl y gwnaed cwyn yn eu cylch am yr atgyfeiriad, oni bai yr ymddengys i'r Panel y gallai hysbysu'r PCC neu DPCC amharu ar ymchwiliad posibl yn y dyfodol.

24. Atgyfeirio Cwynion a Materion Ymddygiad o'r IOPC at y Panel

24.1 Pan fydd yr IOPC yn penderfynu nad oes angen iddo ymchwilio i Gŵyn Ddifrifol a Gofnodwyd, gall gyfeirio'r gŵyn yn ôl at y Panel sy'n gorfod delio â'r atgyfeiriad mewn modd sy'n cael ei ystyried yn briodol o fewn y Weithdrefn Gwyno. Bydd yr IOPC yn hysbysu'r achwynydd a'r PCC neu DPCC y gwnaed cwyn yn eu herbyn am y penderfyniad hwn.

24.2 Gallai'r IOPC, os yw'n penderfynu nad oes angen iddo ymchwilio i Fater Ymddygiad a Gofnodwyd, gyfeirio'r mater yn ôl i'r Panel a all ddelio ag o mewn modd sy'n cael ei ystyried yn briodol o fewn y Weithdrefn Gwyno hon. Bydd yr IOPC yn hysbysu'r PCC neu DPCC y gwnaed cwyn yn eu herbyn am y penderfyniad hwn.

25. Tynnu Cwynion yn ôl

25.1 Os yw'r Panel yn cael ei hysbysu bod yr achwynydd yn dymuno tynnu eu cwyn yn ôl, wedi ei lofnodi naill ai ganddynt hwy neu eu cyfreithiwr neu rywun arall sy'n gweithredu ar eu rhan, yna bydd y gŵyn yn peidio â bodoli yn amodol ar y canlynol:

- Os yw'r Gŵyn a Gofnodwyd gyda'r IOPC, rhaid i'r Panel hysbysu'r IOPC ei fod wedi cofnodi tynnu'r gŵyn yn ôl.
- Mewn achos lle mae'r IOPC wedi cyfeirio'r Gŵyn a Gofnodwyd i'r Panel, rhaid iddo ystyried a yw er lles y cyhoedd i'r gŵyn gael ei thrin fel Mater Ymddygiad (er bod y gŵyn wedi'i thynnu yn ôl) a bydd yn hysbysu'r IOPC yn unol â hynny.

- 25.2 O ran Cwyn a Gofnodwyd, nad yw'r IOPC wedi cael ei hysbysu yn ei chylch, rhaid i'r Panel benderfynu a yw lles y cyhoedd i'r gŵyn gael ei thrin fel Mater Ymddygiad er i'r achwynydd ei thynnu yn ôl. Bydd y Panel yn rhoi gwybod i'r PCC neu DPCC y cwynwyd amdano, y gwnaethpwyd cofnod o dynnu Cwyn a Gofnodwyd yn ôl ac os yw wedi penderfynu ei thrin fel Mater Ymddygiad a Gofnodwyd er gwaethaf, a bydd yn newid y Gofrestr yn unol â hynny.
- 25.3 Bydd yr IOPC, ar ôl derbyn hysbysiad gan y Panel o dynnu Cwyn a Gofnodwyd yn ôl ac a gyfeiriwyd ato, yn penderfynu a yw er lles y cyhoedd i'r gŵyn gael ei thrin fel Mater Ymddygiad a Gofnodwyd a hysbysu'r Panel, a fydd yn hysbysu'r achwynydd a newid y Gofrestr yn unol â hynny.
Mae'r Rheoliadau hefyd yn cynnwys darpariaethau ar gyfer cysylltu â'r achwynydd os ydynt yn dynodi eu bod yn dymuno tynnu eu Cwyn a Gofnodwyd yn ôl, ond heb arwyddo cais tynnu yn ôl.
- 25.4 Os bydd yr IOPC yn cyfeirio mater yn ôl i'r Panel, yn achos Cwyn a Gofnodwyd bydd yn cael ei drin yn unol â'r weithdrefn Penderfynu Anffurfiol a amlinellir isod ac, yn achos o Mater Ymddygiad a Gofnodwyd yn y fath fodd y dymuna'r Panel benderfynu arnynt.

26. Datrys Cwynion yn Anffurfiol gan y Panel

- 26.1 Bydd Cwyn a Gofnodwyd yn erbyn y PCC a/neu DPCC yn cael eu trin gan Yr Is-Bwyllgor Cwynion drwy ddatrysiad anffurfiol.
- 26.2 Caiff datrysiad anffurfiol ei ystyried i fod yn annog, hwyluso, neu gynorthwyo gyda datrys cwyn trwy ddull arall i achos cyfreithiol..

27. Dirprwyo Cwynion i'w Datrys yn Anffurfiol

- 27.1 Yr Is-Bwyllgor Cwynion fydd yn gyfrifol am gynnal y broses datrysiad anffurfiol, y strategaeth ddatrys leol arfaethedig a chanlyniad arfaethedig y gŵyn.

28. Gwybodaeth Bellach

- 28.1 Ni fydd y weithdrefn ar gyfer datrys anffurfiol yn cynnwys ymchwiliad ffurfiol i'r gŵyn, ond gellir gofyn am ddogfennau mewn perthynas â'r gŵyn a chyfarfodydd gyda'r person y cwynir yn ei erbyn. Wrth geisio sicrhau datrys y cwynion, bydd yr Is-Bwyllgor Cwynion yn ystyried a oes angen gwybodaeth/eglwriad/esboniad pellach a/neu a oes angen unrhyw gamau gweithredu.

29. Cwynion a gafodd eu Datrys

- 29.1 Os yw'n ymddangos i'r Is-Bwyllgor Cwynion fod Cwyn a Gofnodwyd yn erbyn y PCC a/neu DPCC eisoes wedi cael eu trin yn foddhaol pan gafodd ei dwyn i'w sylw, gall yr Is-Bwyllgor Cwynion, yn amodol ar unrhyw sylwadau pellach, ei drin fel un sydd wedi cael ei datrys.

30. Ymddiheuriadau

30.1 Bydd yr Is-Bwyllgor Cwynion yn ceisio datrys cwyn yn anffurfiol drwy sicrhau ymddiheuriad oddi wrth y PCC neu DPCC i'r achwynydd, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol. Fodd bynnag, ni fydd yr Is-Bwyllgor Cwynion yn rhoi ymddiheuriad ar ran yr un y cwynwyd ynghylch ei ymddygiad, oni bai bo'r person y cwynwyd yn ei erbyn wedi cytuno i roi ymddiheuriad.

31. Ymgynghori ar Benderfyniadau Drafft

31.1 Bydd yr Is-Bwyllgor Cwynion, cyn gwneud penderfyniad terfynol bod cwyn eisoes wedi cael ei datrys, yn rhoi cyfle i'r achwynydd a'r sawl y gwneir cwyn yn erbyn i roi sylwadau ar y penderfyniad arfaethedig.

31.2 Os yw'r sawl y gwneir cwyn yn ei erbyn yn dewis peidio rhoi sylwadau ar y gŵyn, bydd yr Is-Bwyllgor Cwynion yn cofnodi'r ffaith hon yn ysgrifenedig

32. Penderfyniad Terfynol

32.1 Pan fo Cwyn a Gofnodir wedi cael ei datrys yn anffurfiol, bydd yr Is-Bwyllgor Cwynion, cyn gynted ag y bo'n ymarferol, yn gwneud cofnod o ganlyniad y drefn ac yn anfon copi o'r cofnod hwnnw i'r achwynydd a'r person y cwynwyd yn ei erbyn.

32.2 Ni fydd y Panel yn cyhoeddi unrhyw ran o unrhyw gofnod o'r fath oni bai:

- Ei fod wedi rhoi'r cyfle i'r achwynydd a'r sawl y gwneir cwyn yn erbyn i wneud sylwadau mewn perthynas â'r cyhoeddiad arfaethedig; ac
- Wedi ystyried unrhyw sylwadau o'r fath, a'i fod o'r farn bod cyhoeddi er lles y cyhoedd.

32.3 Mewn achosion lle mae'r Is-Bwyllgor Cwynion yn cadarnhau Cwyn a Gofnodwyd; does ganddo ddim pwerau cyfreithiol i ddefnyddio sancsiynau ffurfiol ac eithrio i roi barn ar ymddygiad deilydd y swydd dan sylw.

33. Cadw Cofnodion a Darparu Gwybodaeth

33.1 Bydd y Panel yn cadw cofnodion o bob cwyn a chwynion honedig a wneir neu a dderbynnir; bob mater ymddygiad a gofnodwyd gan y Panel sy'n deillio o achos sifil neu fel arall sy'n dod i sylw'r Panel; a phob defnydd o bŵer neu gyflawni dyletswydd o dan y Rheoliadau..

34. Adrodd yn Flynyddol ar Gwynion

34.1 Bydd y Panel yn derbyn adroddiad o leiaf bob blwyddyn yn rhoi crynodeb o bob cwyn (fel y gellir ei adrodd yn gyhoeddus) ac arfer ei swyddogaethau at ddibenion monitro..

(Nodyn 1: Os bernir bod mater yn un brys ac nad yw Aelodau'r Is-Bwyllgor Cwynion ar gael, bydd y Swyddog Arweiniol yn hysbysu'r dirprwy ar gyfer yr Is-Bwyllgor Cwynion.)

(Nodyn 2: Os yw'r cadeirydd neu'r Is-gadeirydd yn Aelod Annibynnol Cyfetholedig, yna bydd y trydydd Aelod yn Aelod Etholedig arall.)

Dyddiad Cymeradwyo: Diwygiwyd mis Ebrill 2018

Ble i anfon eich cwyn

Dylai pob cwyn yn ymwneud â Chomisiynydd a Throsedd Heddlu Gogledd Cymru (PCC) a Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd (Dirprwy PCC) gael ei hanfon at Swyddog Arweiniol/Ymgynghorydd Cyfreithiol Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Os bydd cwyn yn ymwneud â pherson heblaw'r PCC neu'r Dirprwy PCC yna bydd y gŵyn yn cael ei chyfeirio i'r swyddfa briodol a bydd yr achwynydd yn cael ei hysbysu yn unol â hynny.

Determining type of complaints

Mae Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru wedi dirprwyo ei swyddogaethau i'r Is-Bwyllgor Cwynion wrth benderfynu ar y math o gwynion a dderbyniwyd a'r strategaeth ar gyfer rheoli cwynion i'w datrys yn lleol.

MATHAU O GWYNIION

Cwyn gyffredinol

Cwyn, sy'n ymwneud â'r PCC neu Ddirprwy PCC nad yw'n fater ymddygiad na chŵyn ddifrifol, neu gŵyn na all yr IOPC ymchwilio iddi.

Mater ymddygiad

Cwyn lle mae arwydd (o'r amgylchiadau neu fel arall) efallai bod y PCC a/neu DPCC wedi cyflawni trosedd. Gall Materion Ymddygiad godi heb i gŵyn gael ei gwneud (er enghraifft, straeon yn y wasg.)

Cwynion difrifol

Cwyn am ymddygiad PCC neu'r Dirprwy PCC, lle mae tystiolaeth sy'n golygu neu'n cynnwys, neu'n ymddangos i olygu neu gynnwys comisiynnu tramgwydd troseddol.

Bydd cwyn cyffredinol i'w datrys yn lleol yn cael ei chyfeirio i Banel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a'i nodi yn y Gofrestr Cwynion a Materion Ymddygiad a Gofnodwyd. Bydd yr Is-Bwyllgor Cwynion yn cwrdd i drafod y strategaeth ar gyfer datrysiaid lleol a bydd yr achwynydd yn cael gwybod am hyn ac yn cael eglurhad o'r camau mae'r Is-Bwyllgor yn bwriadu eu cymryd.

Bydd cwyn sy'n cael ei hystyried yn Fater Ymddygiad yn cael ei chyfeirio i Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (IOPC) i'w hystyried (dim hwyrach na diwedd y dydd, yn dilyn y diwrnod y daw yn glir i'r Panel bod y Gŵyn neu'r Mater Ymddygiad yn un y dylid ei gyfeirio i'r IOPC) a'i nodi yn y Gofrestr Cwynion a Materion Ymddygiad. Bydd yr achwynydd yn cael gwybod am y camau hyn.

Bydd cwyn sy'n cael ei hystyried yn Gŵyn Ddifrifol yn cael ei chyfeirio i Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (IOPC) i'w hystyried (dim hwyrach na diwedd y dydd, yn dilyn y diwrnod y daw yn glir i'r Panel bod y Gŵyn neu'r Mater Ymddygiad yn un y dylid ei gyfeirio i'r IOPC) a'i nodi yn y Gofrestr Cwynion a Materion Ymddygiad. Bydd yr achwynydd yn cael gwybod am y camau hyn.

Atodiad 2

Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru

Llenwch y ffurflen hon os ydych yn dymuno gwneud cwyn am Gomisiynydd Heddlu a Throsedd neu Ddirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

EICH MANYLION CYSWLLT:

Enw Llawn:	
Cyfeiriad 1:	
Cyfeiriad 2	
Cyfeiriad 3:	
Cyfeiriad 4:	
Cod post:	
Rhif cyswllt:	
Cyfeiriad e-bost:	

Dim ond er mwyn prosesu eich cwyn ac at ddibenion gweinyddol ac ystadegol y bydd Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru (**Y Panel**) yn defnyddio eich manylion cyswllt.

MANYLION Y GWŶN

Rhowch wybod i ni am bwy ydych chi'n cwyno:

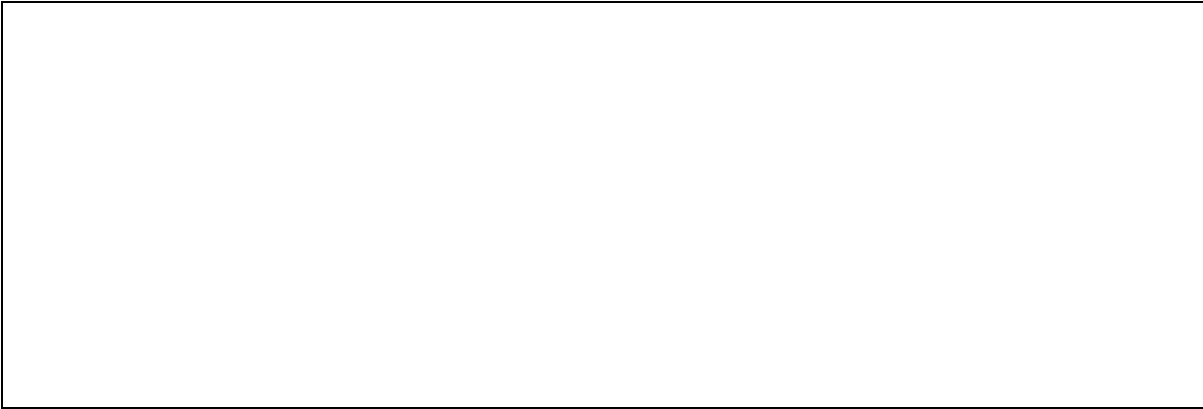
	Ticiwch
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	
Dirprwy Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd	

Rhowch fanylion am eich cwyn. Treuliwch amser yn llenwi'r blwch isod gyda chymaint o wybodaeth ag sy'n bosibl, gan ystyried y canlynol:

- Fe ddylech fod yn benodol lle y bo'n bosibl, ynghylch beth yn union ydych chi'n honni i'r Comisiynydd/Dirprwy Gomisiynydd ei ddweud neu ei wneud. Er enghraifft, yn lle ysgrifennu bod y Comisiynydd/Dirprwy Gomisiynydd wedi eich digio, fe ddylech nodi beth wnaethant i'ch digio.
- Lle y bo'n bosibl, fe ddylech nodi dyddiadau'r digwyddiadau honedig. Os na allwch chi roi'r union ddyddiadau, mae'n bwysig eich bod yn rhoi syniad bras.
- Fe ddylech ddarparu unrhyw wybodaeth gefndir berthnasol.
- Lle y bo'n bosibl, fe ddylech ei gysylltu i sut mae'r Comisiynydd/Dirprwy Gomisiynydd wedi torri eu Cod Ymddygiad – cliciwch ar y ddolen ganlynol i ddarllen y [Cod Ymddygiad](#).
- Dylech gynnwys a chroesgyfeirio unrhyw ddogfennaeth gefnogol.
- Ni ddylai'r gwyn ymwneud â phenderfyniadau polisi a wnaed gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd neu'r Dirprwy Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd.

Dyddiad y digwyddiad honedig:

Dywedwch pa ganlyniad yr hoffech chi ei weld o'r gwŷn hon:

Ar ôl i chi gyflwyno eich cwyn, fe fydd yn destun dilysiad cychwynnol gan y Swyddog Arweiniol/ Cynghorydd Cyfreithiol i Banel yr Heddlu a Throsedd yn unol â Gweithdrefn Gwyno'r Panel, ac os penderfynir ei bod y gwyn yn erbyn y Comisiynydd/Dirprwy Gomisiynydd, fe fydd yn cael ei gofnodi felly. Cliciwch ar y ddolen ganlynol i ddarllen [Gweithdrefn Cwynion](http://www.nwpcp.org.uk/2017doc.asp?cat=10433&doc=32279&Language=2) <<http://www.nwpcp.org.uk/2017doc.asp?cat=10433&doc=32279&Language=2>>.

Yna fe fydd y Swyddog Arweiniol/Cynghorydd Cyfreithiol yn rhoi gwybod i'r bobl ganlynol eich bod wedi cwyno:

- Yr unigolyn rydych chi'n cwyno amdanynt
- Swyddogion Cefnogaeth y Panel
- Prif Weithredwr ar gyfer Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd
- Aelodau o'r Is-bwyllgor Cwynion

Dylech fod yn ymwybodol bod yn rhaid i'r Panel, o dan Reoliadau Cyrff Plismona Lleol Etholedig (Cwynion a Chamymddwyn) 2012, gyfeirio eich cwyn at Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (**IOPC**) os byddant yn derbyn gwybodaeth am drosedd ar ôl derbyn eich cwyn neu yn ystod y datrysiaid anffurfiol, neu os bydd yr IOPC yn gofyn fel arall.

Ar ôl i chi lenwi'r ffurflen hon, dylech ei hanfon, ynghyd ag unrhyw ddogfennaeth gefnogol i phth.cwynion@conwy.gov.uk neu ei hanfon at:

Swyddog Arweiniol/Cynghorydd Cyfreithiol
Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Bodlondeb
Conwy
LL32 8DU

I gael rhagor o wybodaeth am y weithdrefn gwynion, cysylltwch â'r Panel drwy ffonio 01492 576061 neu drwy anfon e-bost phth.cwynion@conwy.gov.uk